

Управління педагогічним потенціалом закладу дошкільної освіти

Олександра Дем'яненко

*здобувач освітньої програми «Управління закладом освіти»,
спеціальності 073 «Менеджмент»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: demianenkoot@krok.edu*

Ганна Пазєєва

*Науковий керівник.
кандидат економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: PazeevaA@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-6557-6890*

Актуальність цієї роботи полягає в тому, що дошкільна освіта направлена на забезпечення різнопланового розвитку дитини дошкільного віку у відповідності до її здібностей, нахилів, задатків, культурних потреб, індивідуальних, фізичних та психічних особливостей. Вона має на меті формування у дітей моральних норм та набуття життєвого досвіду. На сучасному етапі розвитку у вітчизняній освітній системі, в тому числі в дошкільній освіті, відбувається процес реформування, який зорієнтований на формування та реалізацію нової системи управління з врахуванням зарубіжного досвіду, специфіки економічних, соціальних та культурних умов, що вимагає значних структурних та організаційних змін. Ускладнення процесу дошкільної освіти, що орієнтується як на розвиток особистості дитини, так і педагога та, відповідно, на функцій й умови діяльності ЗДО, вимагають принципових змін в технологічному та організаційному аспектах стилю управління, який, сьогодні ще подекуди зберігає ознаки авторитаризму у прийнятті управлінських рішень.

Об'єктом дослідження є процес управління педагогічним потенціалом закладу дошкільної освіти.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні особливості управління педагогічним потенціалом ЗДО.

Метою роботи є обґрунтування необхідності управління педагогічним потенціалом закладу дошкільної освіти.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішували наступні завдання:

- визначити сутність педагогічного потенціалу закладу дошкільної освіти;
- охарактеризувати особливості управління педагогічним потенціалом ЗДО;
- встановити організаційно-педагогічні умови управління педагогічним потенціалом ЗДО.

Дослідженням особливостей управління педагогічним потенціалом закладу дошкільної освіти займалися такі українські науковці, як О.А. Горчакова, О. П. Кошіль, О.В. Малихіна. Серед зарубіжних науковців слід виділити Дж. Гілфорда, П. Торенса, та ін.

Інформаційною базою дослідження були праці вітчизняних та зарубіжних науковців, статті періодичного друку.

В процесі дослідження використовували наступні наукові методи: метод узагальнення, логічний метод, метод аналізу та синтезу – для визначення сутності педагогічного потенціалу ЗДО; метод дедукції та індукції, метод формалізації – для визначення особливостей управління педагогічним потенціалом ЗДО; системний метод – для дослідження організаційно-педагогічних умов управління педагогічним потенціалом ЗДО.

На першому етапі досліджували сутність поняття педагогічний потенціал. Було встановлено, що педагогічний потенціал – це усе те, що створює, розвиває та здійснює педагогічні функції, призначення яких полягає в прямому чи опосередкованому впливі на освітній процес. Педагогічний потенціал дозволяє створювати та моделювати освітнє середовище ЗДО у відповідності до потреб педагогічного процесу [1, с. 13].

Вплив педагогічного потенціалу на виховання і навчання дітей дошкільного віку є значно ефективнішим, ніж безпосередні виховні методи та засоби, адже під час перебування дітей в дитячому садочку не здійснюється прямого впливу на їх особистість, а відбувається багатогранний вплив на дії та поведінку дитини не лише на свідомому, але й на підсвідомому рівні, тобто, практично не має супротиву з боку вихованця [2, с. 97].

Отже, педагогічний потенціал ЗДО визначається можливістю як для дітей, так і для педагогів взаємодіяти із освітнім середовищем, проектувати та змінювати його у процесі виховної діяльності.

На другому етапі досліджували особливості управління педагогічним потенціалом ЗДО, який здійснюється на двох головних рівнях:

- діяльність адміністрації, що має організаторський характер та пов'язана розподілом функціональних обов'язків, з нормативно-правовими аспектами їх функціонування, розробкою стратегії розвитку ЗДО, створенням необхідних умов для розвитку педагогічного і дитячого колективів;
- управлінська діяльність педагогів та вихователів, що спрямована на виховання, навчання й розвиток дітей.

Система управління педагогічним потенціалом ЗДО має такі властивості [3, с. 16]:

- цільове призначення, що полягає в забезпеченні загальної життєдіяльності ЗДО;
- структурованість, що становить сукупність усіх функцій управління: інформаційної, прогностичної, організаційної, аналітичної, корекційної;
- цілісність, яка обумовлена результатом взаємодії усіх управлінських функцій;
- ієрархічність організаційної структури управлінського процесу.

На завершальному етапі досліджували організаційно-педагогічні умови управління педагогічним потенціалом ЗДО. Управління педагогічним потенціалом ЗДО передбачає формування та реалізацію декількох організаційно-педагогічних умов, до яких відносяться:

- надання управлінській діяльності педагогів методичного змісту та розвит-

ку їх готовності до забезпечення освітнього процесу всіма необхідними інструментами та методами;

- планування освітнього процесу за технологією складання інтелектуальних карт;
- використання в освітньому середовищі системи розвивальних завдань, які інтегрують зміст та види творчої діяльності дітей.

Ключовою метою створення оптимальних організаційно-педагогічних умов є надання управлінській діяльності педагогів методичного змісту, направленою на розвиток їх готовності до реалізації засад інтеграції в освітньому процесі ЗДО.

Отже, на підставі проведеного дослідження встановлено, що педагогічний потенціал дозволяє створювати та моделювати освітнє середовище закладу дошкільної освіти у відповідності до потреб педагогічного процесу. Ступінь взаємодії і освоєння освітнього середовища залежить від його особливостей. Педагоги та вихователі повинні одержати необхідні знання, що дадуть їм можливість ефективно використовувати педагогічний потенціал ЗДО та його виняткові особливості.

Ключові слова: заклад дошкільної освіти (ЗДО); управління; педагогічний потенціал; освітнє середовище; виховання; педагогічна освіта.

Список використаних джерел

1. Горчакова О.А. Середовищний підхід до управління навчальним закладом в умовах полікультурності. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. Черкаси: ЧНУ, 2014. Вип. 209, ч. 1. С. 13.
2. Кошіль О. П. Педагогічний потенціал освітнього середовища дошкільного навчального закладу. *Педагогічна освіта: Теорія і практика. Збірник наукових праць*. 2017. № 27. С. 95-99.
3. Малихіна О.В. Особистісно зорієнтована модель навчання та її аксіологічна сутність. *Рідна школа*. 2002. № 10. С. 15–16.